

แผนงานภาคความร่วมมือ

รายชื่อโครงการพลังงานแสงอาทิตย์ ลม และน้ำ	หน่วยงาน
1. โครงการสาธิตระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์บนหลังคาบ้าน ระยะที่ 2	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
2. โครงการนำร่องระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคาโรงงานอุตสาหกรรม	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
3. โครงการสาธิตระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ต่อเข้าระบบจำหน่ายไฟฟ้าเรือนจำกลางบางขวางจังหวัดนนทบุรี	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
4. โครงการสาธิตการใช้พลังงานแสงอาทิตย์สำหรับโรงเรียนสวนจิตรลดา	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
5. โครงการวิจัยและพัฒนาเซลล์แสงอาทิตย์ที่เหมาะสมกับภูมิอากาศเขตร้อนชื้น	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
6. โครงการจัดการด้านโรงไฟฟ้าพลังน้ำระดับหมู่บ้านแบบพึ่งพาตนเองได้	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
7. โครงการระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าด้วยพลังงานทดแทนแบบผสมผสานสำหรับหมู่บ้านในชนบท (กรณีหมู่บ้านเกาะจิก)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
8. โครงการศึกษาความเหมาะสมการจ่ายไฟให้หมู่บ้านห่างไกลด้วยพลังงานทดแทน	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
9. โครงการสาธิตระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
10. โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาต้นแบบเครื่องทดสอบสมรรถนะทางไฟฟ้าของโซล่าเซลล์กลางแจ้ง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
11. โครงการวิจัยและพัฒนาต้นแบบระบบเซลล์แสงอาทิตย์แบบผสมผสานกับความร้อนที่ใช้กับระบบถาราบำบัด	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
12. โครงการสาธิตการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
13. โครงการพัฒนาพลังงานลมเพื่อสูบน้ำ	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
14. โครงการวิจัยและพัฒนากังหันลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศของประเทศไทย	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
15. โครงการจัดตั้งกังหันลมสูบน้ำเพื่อการเกษตรในโครงการแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ "ทฤษฎีใหม่"	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
16. โครงการจัดตั้งกังหันลมสูบน้ำเพื่อการเกษตรในโครงการพัฒนาสวนพระองค์ ตำบลบางแดน อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

โครงการสาธิตระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ บนหลังคาบ้านระยะที่ 2

เจ้าของโครงการ

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

งบประมาณ

งบประมาณรวมทั้งหมดของโครงการฯ	44,647,250 บาท
ประกอบด้วย	
(1)เงินที่ผู้ร่วมโครงการฯ ลงทุนเอง (54.3% ของระบบ)	20,378,926 บาท
(2) เงินค่าใช้จ่ายที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ	24,268,324 บาท
■ เงินสนับสนุนผู้เข้าร่วมโครงการฯ (45.7% ของระบบ)	17,151,324 บาท
■ ค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการ	7,117,000 บาท

ระยะเวลาโครงการ

รวมเวลา 2 ปี

สาระสำคัญ

ในปี 2540 กฟผ. ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ในการจัดทำโครงการนำร่องเพื่อติดตั้งระบบเซลล์แสงอาทิตย์ให้กับบ้านพักอาศัย จำนวน 10 หลังคาเรือน และหลังจากติดตั้งระบบแล้ว กฟผ. ได้เก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อทดสอบตรวจสอบความน่าเชื่อถือของระบบ และได้มีการประเมินผลทั้งด้านประสิทธิภาพและเทคโนโลยีของอุปกรณ์ต่างๆ ที่นำมาใช้ผลิตพลังงานไฟฟ้า ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ผลการดำเนินโครงการฯ ในระยะที่ 1 ที่ประสบความสำเร็จด้วยดี กฟผ. จึงได้ยื่นข้อเสนอที่จะดำเนินการโครงการฯ ระยะที่ 2 ซึ่งมีเป้าหมายที่จะติดตั้งระบบเซลล์แสงอาทิตย์ให้กับบ้านพักอาศัยทั่วประเทศ จำนวน 50 หลังคาเรือน โดยจะทำการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ขนาดไม่ต่ำกว่า 3.15 kWp

กฟผ. จะทำการประกาศรับและคัดเลือกบริษัทที่จำหน่ายและติดตั้งเซลล์แสงอาทิตย์ที่ได้มาตรฐานเข้าร่วมโครงการฯ และเปิดประมูลคัดเลือกบริษัทฯ จำนวน 2 บริษัท แบ่งตามประเภทของเซลล์แสงอาทิตย์คือ แบบผลึก 1 บริษัท และแบบอะมอร์ฟัส 1 บริษัท และประกาศรับสมัครผู้ร่วมโครงการฯ จำนวน 50 ราย โดยพิจารณาจากบุคคลหรือนิติบุคคล ที่มีการใช้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 700 หน่วย/เดือน โดยให้ผู้ร่วมโครงการฯ ตัดสินใจเลือกติดตั้งระบบเซลล์แสงอาทิตย์เอง โดย กฟผ. จะทำการตรวจสอบระบบอย่างต่อเนื่อง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ลดการใช้และการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงจากต่างประเทศมาใช้พลังแสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นพลังงานที่สะอาดได้จากธรรมชาติมาผลิตไฟฟ้า โดยบ้านชุดขนาดกำลังผลิตติดตั้ง 3.15 kWp. รวม 50 หลัง (157.5 kWp) พลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้จากโครงการ 189,000 หน่วย/ปี สามารถลดการใช้น้ำมันในการผลิตไฟฟ้าลงได้ 58,154 ลิตร/ปี

โครงการนำร่องระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคาโรงงานอุตสาหกรรม

เจ้าของโครงการ
งบประมาณ

ระยะเวลาโครงการ
สาระสำคัญ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

เงินสนับสนุนจากกองทุนฯ 9,558,000 บาท ประกอบด้วย

(1) ค่าบริหารโครงการฯ

(2) อุดหนุนผู้เข้าร่วมโครงการฯ (60%) 10 ระบบ 6,600,000 บาท
1 ปี

จากการที่กองทุนฯ ได้ให้การสนับสนุนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ทำการติดตั้งสาธิตระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ บนหลังคาบ้านของประชาชน 10 หลังคาเรือน และบนหลังคาอาคารของส่วนราชการ 6 แห่ง เพื่อสาธิตการใช้งานและทดสอบศักยภาพและความปลอดภัยในการใช้งานจริงของระบบ ซึ่งผลการติดตามประเมินผลพบว่าระบบสามารถใช้งานได้ดีและไม่มีผลกระทบต่อระบบจำหน่ายของการไฟฟ้า

สภาอุตสาหกรรมฯ จึงได้ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ เพื่อจะสาธิตติดตั้งเซลล์แสงอาทิตย์เพื่อผลิตไฟฟ้าบนหลังคาโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 10 ราย โดยแต่ละโรงงานจะติดตั้งระบบฯ ขนาด 4.2 kWp ซึ่งระบบฯ ดังกล่าวประกอบด้วยแผงเซลล์แสงอาทิตย์ติดตั้งบนหลังคาโรงงาน ชุดแปลงกระแสไฟฟ้าพร้อมระบบควบคุมเพื่อจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบร่วมกับไฟฟ้าเดิมที่ใช้อยู่ และในส่วนของการผลิตพลังงานไฟฟ้าที่เกินความต้องการจะจ่ายกระแสไฟฟ้าย้อนกลับให้การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย ทำให้ระบบดังกล่าวไม่จำเป็นต้องใช้แบตเตอรี่ในการเก็บพลังงานไฟฟ้าส่วนเกิน พลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้นี้เป็นพลังงานที่สะอาดไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นและปลูกจิตสำนึกให้ภาคอุตสาหกรรมมีส่วนร่วมในการผลิตไฟฟ้าใช้เองและใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด กองทุนจ่ายเงินอุดหนุนผู้เข้าร่วมโครงการฯ (60% ของระบบ) 10 ระบบ

สามารถลดการผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ประมาณปีละ 63,000 kWh ซึ่งเทียบเท่าการใช้น้ำมันดีเซลในการผลิตไฟฟ้า 18,000 ลิตร/ปี ลดการปล่อยก๊าซ CO₂ ลงได้ 52.92 ตัน/ปี และสามารถลดการปล่อยก๊าซ SO_x และ NO_x ได้อีกด้วย

โครงการสาธิตระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ต่อเข้าระบบจำหน่ายไฟฟ้า เรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี

เจ้าของโครงการ

งบประมาณ

ระยะเวลาโครงการ

สาระสำคัญ

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.)

ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 3,587,000 บาท

รวม 12 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2547

คณะกรรมการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร เห็นว่า เรือนจำกลางบางขวางเป็นหน่วยราชการระดับกลาง และเป็นเรือนจำเดี่ยวที่ควบคุมและปฏิบัติต่อนักโทษประหารชีวิต จึงได้มีแนวความคิดนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาช่วยในการบริหารงาน โดยรวมแนวคิดอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การออกนโยบายเปิดเรือนจำสู่สังคม ทำให้องค์กรภาครัฐ เอกชน รวมทั้งนิสิตนักศึกษา กลุ่มชุมชนต่างๆ เข้าเยี่ยมชมอยู่ตลอด

จากการที่เรือนจำมีพื้นที่ที่มีความเหมาะสม เป็นแหล่งการประชาสัมพันธ์ที่ดี สามารถสื่อสารเข้าถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็ว พพ. จึงได้ทำเสนอให้นำระบบเซลล์แสงอาทิตย์มาติดตั้ง โดยนอกจากจะเป็นการประชาสัมพันธ์ด้านพลังงานหมุนเวียนแล้ว พพ. จะทำการติดตั้งระบบเซลล์แสงอาทิตย์ชนิดต่างๆ กัน เพื่อเปรียบเทียบการทำงานของระบบในพื้นที่ใช้งานจริงอีกด้วย

พพ. จึงขอทำการจัดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์เชื่อมต่อกับระบบจำหน่ายขนาดรวมไม่น้อยกว่า 6 kWp 1 ระบบ ประกอบด้วยแผงชุดเซลล์แสงอาทิตย์ประเภท Crystalline Silicon Amorphous Silicon และประเภท Thin Film (ที่ไม่ใช่ Amorphous Silicon) หรือ Hybrid Thin film โดยแต่ละประเภทมีกำลังไฟฟ้าสูงสุดไม่น้อยกว่า 2 kWp โดยทำการจัดตั้งระบบดังกล่าวในเรือนจำกลางบางขวาง พร้อมทั้งทำการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจวัดข้อมูลค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ภายในระบบ ทำให้สามารถวิเคราะห์สมรรถนะของระบบย่อยได้เป็นอย่างดี

ทำการจัดฝึกอบรมการใช้งานและบำรุงรักษาระบบ ให้กับเจ้าหน้าที่ที่ดูแลระบบ คณะบุคคลจากหน่วยงานภายในและภายนอก ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป พร้อมทั้งจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทสิ่งพิมพ์ต่างๆ อีกด้วย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านพลังงานหมุนเวียน โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์ และทำการติดตั้งระบบเซลล์แสงอาทิตย์ชนิดต่างๆ กัน เพื่อเปรียบเทียบการทำงานของระบบในพื้นที่ใช้งานจริง

โครงการสาธิตการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ สำหรับโรงเรียนจิตรลดา

เจ้าของโครงการ

งบประมาณ

ระยะเวลาโครงการ

สาระสำคัญ

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

1,109,605 บาท

รวม 4 เดือน

กฟผ. จะนำระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ และระบบเครื่องทำน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ ไปติดตั้งสาธิตใช้งานและเป็นเครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ด้านพลังงานที่อาคารโรงเรียนสวนจิตรลดา พระราชวังสวนจิตรลดา กรุงเทพฯ ดังนี้

- (1) ติดตั้งชุดสาธิตการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์เชื่อมต่อบรรยากาศไฟฟ้า ขนาด 3.15 kWp และจัดทำบอร์ดไฟวิงพิเศษเพื่อแสดงวงจรการทำงานของระบบฯ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำงานของระบบฯ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- (2) ติดตั้งชุดสาธิตเครื่องทำน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ มีพื้นที่รับแสงอาทิตย์ 8 ตารางเมตร และถังเก็บน้ำร้อนสแตนเลสหุ้มฉนวนความร้อนขนาด 600 ลิตร ติดตั้งบนหลังคาครีวโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำงานของระบบฯ และการนำน้ำร้อนมาใช้ประโยชน์ในครีวโรงเรียน
- (3) ส่วนงานอบรมภายในและผู้สนใจจากภายนอก พร้อมทั้งจัดทำเอกสารเผยแพร่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นโครงการสาธิตและเป็นตัวอย่างสำหรับโรงเรียนต่างๆ ไปที่สนใจให้ความรู้กับนักเรียนในเรื่องพลังงานทดแทนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับพลังงานแสงอาทิตย์ โดยให้รู้ถึงหลักการทำงานและการใช้งานจากพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้ามาใช้ในอาคารเรียน และการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้งานในรูปแบบความร้อน

โครงการวิจัยและพัฒนาเซลล์แสงอาทิตย์ที่เหมาะสมกับภูมิอากาศเขตร้อนชื้น

เจ้าของโครงการ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
ร่วมกับ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.)

งบประมาณ

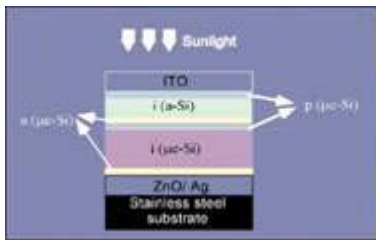
เงินลงทุนจากกองทุนฯ   รวมทั้งสิ้น   120,882,694 บาท
(อนุมัติครั้งที่ 1)   90,000,000 บาท
(อนุมัติครั้งที่ 2)   30,882,694 บาท

ระยะเวลาโครงการ

รวม 72 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 12 ธันวาคม 2540

สาระสำคัญ

เป็นโครงการที่เน้นด้านการวิจัยเซลล์แสงอาทิตย์ การประกอบแผง การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตขนาดย่อมเชิงพาณิชย์ (Pilot Plant) งบประมาณการผลิต 30 kW ตลอดระยะโครงการ เพื่อเป็นแนวทางการผลิตเต็มรูปแบบในเชิงพาณิชย์ และเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไปในอนาคต โดยมีการดำเนินโครงการ ดังนี้

ปีที่ 1 เน้นการสร้างเสริมบุคลากร ผู้มีความสามารถตรงตามความต้องการพร้อมไปกับการเตรียมสถานที่ ห้องวิจัยทดลอง การจัดซื้อเครื่องมือให้เสร็จทันกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่จะกลับมาจากการไปฝึกอบรม

ปีที่ 2-4 การทำการวิจัยสร้างต้นแบบเซลล์ และพัฒนาแผงเซลล์ให้ได้ตามวัตถุประสงค์

ปีที่ 4-6 พัฒนาระบบการผลิต ด้วยอัตราการผลิต 15 กิโลวัตต์ต่อปี และถ่ายทอดเทคโนโลยีการประกอบแผงเซลล์ให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบงาน รวมทั้งทำการติดตั้งทดสอบและประเมินผลเซลล์แสงอาทิตย์ที่พัฒนาได้จากโครงการฯ ในการใช้งานกับพื้นที่ใช้งานจริง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- สามารถสร้างต้นแบบเซลล์ที่เหมาะสมกับการใช้งานในประเทศไทย โดยใช้เทคโนโลยีของตนเองได้
- เพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรมทางเทคโนโลยีสาขาเซลล์แสงอาทิตย์ให้กับภาครัฐ และเอกชน
- การพัฒนากำลังคนสำหรับงานวิจัย พัฒนา และวิศวกรรมในสาขาเทคโนโลยีสารกึ่งตัวนำอันเป็นสาขาขาดแคลน
- ผลตอบแทนจากการขายหรือถ่ายทอดเทคโนโลยีและจากสิทธิบัตร

โครงการพัฒนาการจัดการด้านพลังงานที่ผลิตได้จาก โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำระดับหมู่บ้านแบบพึ่งพาตนเองได้

เจ้าของโครงการ

งบประมาณ

ระยะเวลาโครงการ

สาระสำคัญ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (มช.)

4,310,700 บาท

รวม 18 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2545

โรงไฟฟ้าพลังน้ำระดับหมู่บ้าน เป็นการผลิตกระแสไฟฟ้าโดยอาศัยพลังงานที่มีขนาดกำลังการผลิตไม่เกิน 200 kW ลักษณะของโรงไฟฟ้าส่วนใหญ่เป็นการผันน้ำจากลำน้ำโดยการสร้างฝายน้ำล้น โดยน้ำจะไหลไปรวมกัน ที่อ่างหรือถังพักน้ำ ก่อนปล่อยให้ไหลผ่านท่อไปหมุนกังหันน้ำที่ขับเคลื่อนกำเนิดไฟฟ้าเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าส่งไปยังหมู่บ้านใกล้เคียง ซึ่งเป็นโครงการที่ลงทุนน้อยและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ

กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน (พพ.) ได้ก่อสร้างโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำระดับหมู่บ้านขึ้นและเริ่มดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 เพื่อบรรเทาความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าของประชาชนในชนบทห่างไกล โดยได้ก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำระดับหมู่บ้านรวมทั้งสิ้น 59 โครงการ ซึ่งจากการที่ มช. ได้ติดตามการใช้งานโรงไฟฟ้าพลังน้ำระดับหมู่บ้านในช่วงที่ผ่านมา พบว่ามีปัญหาต่างๆ หลายประการ เช่น ความไม่สม่ำเสมอของแรงดันไฟฟ้า ชาวบ้านผู้รับผิดชอบในการเดินเครื่องจักรกลไฟฟ้าขาดความรู้ความเข้าใจ พื้นฐานเทคนิค จึงทำให้การควบคุม การบำรุงรักษา มีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร

มช. จะศึกษารูปแบบในการจัดการด้านพลังงานที่ผลิตได้จากโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำระดับหมู่บ้านแบบพึ่งพาตนเองดังกล่าว เพื่อปรับปรุงฟื้นฟูโครงการที่ได้จัดทำไว้แล้วให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งจัดทำรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับโครงการในอนาคต เพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ที่จะสำรวจข้อมูลสถานภาพปัจจุบันของโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำระดับหมู่บ้านที่ติดตั้งแล้ว เพื่อทำการคัดเลือกโครงการจำนวน 6 โครงการที่มีศักยภาพและการจัดการที่ดีมาก ดีปานกลาง และที่ไม่ดี เพื่อทำการวิเคราะห์เชิงวิศวกรรม ออกแบบระบบบริหารเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงไฟฟ้า และจะคัดเลือกเหลือเพียง 2 โครงการ ที่จะทำการติดตั้งระบบการขนานกับระบบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเพื่อเก็บข้อมูล ประมวลผลภายใน 1 ปี รวมทั้งจัดการอบรมความรู้ให้ชุมชนเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านโรงไฟฟ้า การบำรุงรักษา การจัดตั้งองค์กร บัญชี และการใช้พลังงานไฟฟ้าให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สามารถสร้างระบบการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าพลังน้ำเพื่อนำมาเป็นพลังงานทดแทนในการผลิตไฟฟ้าในเขตชุมชนชนบทห่างไกล ทดแทนการใช้ถ่านหินลิกไนต์ในการผลิตไฟฟ้าซึ่งนำเข้าจากต่างประเทศได้ ซึ่งเป็นการลดปริมาณก๊าซ CO₂ ที่เกิดจากการผลิตกระแสไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อน

โครงการระบบผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานทดแทนแบบผสมผสาน สำหรับหมู่บ้านชนบท (กรณีหมู่บ้านเกาะจิก)

เจ้าของโครงการ

งบประมาณ

ระยะเวลาโครงการ

สาระสำคัญ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

9,999,497 บาท

ระยะเวลา 2 ปี นับแต่ลงนามในหนังสือยืนยัน

เกาะจิก เป็นเกาะขนาดเล็ก อยู่ในอ่าวไทย เขต ต.บางชัน อ.ชลุม จ.จันทบุรี พื้นที่ประมาณ 700 ไร่ มีประชากรประมาณ 98 หลังคาเรือน 500 คน ซึ่งกฟภ. ไม่สามารถปักเสาพาดสายเข้าไปจ่ายไฟฟ้าให้กับหมู่บ้านได้ เนื่องจากอยู่ห่างฝั่งประมาณ 4 กิโลเมตร ปัจจุบันประชาชนบนเกาะใช้เครื่องยนต์ดีเซลผลิตไฟฟ้าเกือบทุกหลังคาเรือน ซึ่งมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงสูงมาก นอกจากนั้นเครื่องยนต์ดีเซลยังมีเสียงดังและก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม มากกว่าการใช้เครื่องยนต์ดีเซลใหญ่เพียงเครื่องเดียวอีกด้วย

จากการสำรวจเบื้องต้น ในช่วงต้นปี 2545 ประชาชนบนเกาะมีความต้องการกำลังไฟฟ้าสูงสุด 30 kW และมีความต้องการพลังงาน 116 kWh/day มจธ. จะทำการติดตั้งสาธิตระบบผลิตไฟฟ้าแบบผสมผสานที่เหมาะสมกับการใช้งานที่หมู่บ้านเกาะจิกมากที่สุด ประกอบด้วย

- ระบบย่อยโซลาร์เซลล์ ประกอบด้วยแผงโซลาร์เซลล์แบบผลึกเดี่ยว (Single Crystalline) รวมกำลังไฟฟ้าสูงสุด 7.5 kWp จ่ายพลังงานผ่านอินเวอร์เตอร์แบบเชื่อมต่อสายส่ง (Mini-grid system) ขนาด 2 kVA 3 เครื่อง
- ระบบกังหันลมผลิตไฟฟ้า ใช้กังหันลมผลิตไฟฟ้าแบบ 3 ใบพัด ขนาด 10 kW ชนิด Light Wind Model ติดตั้งบนเสาสูง 18 เมตร
- ระบบดีเซลเจเนอเรเตอร์ เลือกขนาด 50 kVA 380/220 V สำหรับจ่ายพลังงานให้ภาระทางไฟฟ้าในช่วงภาระทางไฟฟ้าสูง (16.00 น. - 23.00 น.) และใช้พลังงานส่วนที่เหลือจากการจ่ายให้ภาระทางไฟฟ้าประจำระบบแบตเตอรี่

นำระบบจัดเก็บค่าบริการแบบ “จ่ายก่อนใช้” (prepaid-system) เข้าไปพัฒนาระบบบริหารการให้บริการไฟฟ้า พร้อมทั้งจัดรูปแบบองค์กรบริหารในลักษณะบริษัทบริการทางด้านพลังงานโดยชุมชน (Energy Service Company: ESCO) ทั้งนี้เพื่อให้มีการใช้งานและบำรุงรักษาระบบอย่างถูกวิธี เพื่อให้ระบบสามารถผลิตไฟฟ้าได้เต็มตามประสิทธิภาพตลอดอายุการใช้งานของระบบ โดยการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าแบบผสมผสานดังกล่าว จะช่วยให้ประชาชนบนเกาะจิกสามารถประหยัดค่าน้ำมันดีเซล 76,986 ลิตร/ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- คณะทำงานและที่ปรึกษาโครงการทราบถึงพื้นฐานความเป็นอยู่และปัญหาของของชาวบ้านเกาะจิก
- ช่วยให้ประชาชนที่อาศัยอยู่บนเกาะจิกได้เข้ามามีส่วนร่วม ได้มีความรู้เข้าใจในเรื่องพลังงาน ทราบถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ รายละเอียดของระบบ การบริหารจัดการ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ มจร. กำลังนำเข้าไปสู่พื้นที่เกาะจิก
- ทราบถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสิ่งก่อสร้าง/สาธารณูปโภคในหมู่บ้านเกาะจิกในช่วงระยะเวลาจากการเริ่มสำรวจโครงการจนถึงปัจจุบัน

โครงการศึกษาความเหมาะสมการจ่ายไฟให้ หมู่บ้านห่างไกลด้วยพลังงานทดแทน

เจ้าของโครงการ

ฝ่ายพัฒนาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

งบประมาณ

เป็นเงินทั้งสิ้น 17,449,000 บาท ประกอบด้วย

(1) ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ	9,999,000 บาท
(2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	7,450,000 บาท

สาระสำคัญ

กฟภ. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดหาและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้แก่ประชากรทั่วประเทศ (ยกเว้นเขต กทม. และปริมณฑล) ได้สำรวจข้อมูลการจ่ายไฟให้หมู่บ้านทั่วประเทศ ณ เดือนกันยายน 2542 พบว่ามีหมู่บ้านที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ และไม่อยู่ในโครงการจ่ายไฟใดๆ ของ กฟภ. ทั้งหมดจำนวน 599 หมู่บ้าน ในจำนวนนี้เป็นหมู่บ้าน ที่ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ จำนวน 50 หมู่บ้าน เนื่องจากหมู่บ้านดังกล่าวเป็นเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้กำหนดเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 เอ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2532 ว่าไม่ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานใดใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 เอ

เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประชาชนในชนบทห่างไกล กฟภ. จึงจะทำการศึกษาความเหมาะสมในการจ่ายไฟให้หมู่บ้านต่างๆ ที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ จำนวน 549 หมู่บ้าน ด้วยระบบการจำหน่ายไฟฟ้าด้วยพลังงานหมุนเวียน แล้วศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์กับการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้าและการจ่ายไฟด้วยเครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซลขนาดเล็ก นอกจากนี้ กฟภ. จะศึกษาหาแหล่งเงินทุนจากองค์กรต่างๆ ที่จะสนับสนุนให้โครงการติดตั้งระบบจำหน่ายไฟฟ้าด้วยพลังงานหมุนเวียน มีความเป็นไปได้มากขึ้น

ระบบและเทคโนโลยีที่จะนำมาศึกษาประกอบด้วย

- (1) ระบบ Solar Home เป็นระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์สำหรับครัวเรือนที่มีความต้องการไฟฟ้าน้อย เหมาะกับหมู่บ้านที่กระจัดกระจายอยู่ตามป่าเขาหรือในเขตป่าสงวน
- (2) ระบบ Isolated หรือ Stand Alone Renewable Energy เป็นระบบผลิตไฟฟ้าที่มีการสร้างสถานีไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียน เพื่อจ่ายไฟให้แก่ครัวเรือนทั้งหมู่บ้าน
- (3) ระบบ Hybrid Renewable Energy เป็นระบบผลิตแบบผสมผสานระหว่างพลังงานหมุนเวียนกับเครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซล โดยจะพิจารณาพลังงานจากเซลล์แสงอาทิตย์ พลังน้ำ และพลังลม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการศึกษาข้างต้นจะทำให้ได้ แผนแม่บทในการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนให้หมู่บ้านต่างๆ ซึ่งหากพื้นที่ใดมีความเหมาะสมทางด้านเทคนิค เศรษฐศาสตร์ การเงิน สังคม และสิ่งแวดล้อม กฟภ. จะนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในการขยายเขตติดตั้งระบบไฟฟ้าต่อไป

โครงการสาธิตระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เจ้าของโครงการ

สำนักงานวิจัยและพัฒนา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

งบประมาณ

ได้รับสนับสนุนทุนดำเนินงาน จำนวน 168,468,825 บาท

กฟผ. ร่วมลงทุน

27,000,000 บาท

ระยะเวลาโครงการ

ระยะเวลา 2 ปี

สาระสำคัญ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนประกอบด้วยพื้นที่ร้อยละ 78 เป็นภูเขาและป่าไม้ ส่วนที่เหลือจะเป็นที่ราบสองสองฝั่งแม่น้ำและที่ราบในหุบเขา การเดินทางเข้าถึงเมืองแม่ฮ่องสอนจึงเป็นเรื่องยากลำบาก ทำให้การพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคด้านต่าง ๆ จึงดำเนินการได้ไม่สะดวกนัก แต่ในทางกลับกันแม่ฮ่องสอนก็จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญและมีการเติบโตขยายตัวอย่างรวดเร็ว พร้อมกับการใช้ไฟฟ้าซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพลังงานไฟฟ้าหลักที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วย

- เชื้อเพลิงน้ำแม่สะงา ของ พพ. กำลังผลิตรวม 5 MW ซึ่งในฤดูแล้งจะจ่ายกระแสไฟฟ้าได้เพียง 1.5 MW
- เชื้อเพลิงน้ำผาบ่อง ของ พพ. กำลังผลิตรวม 1.25 MW ซึ่งในฤดูแล้งจะจ่ายกระแสไฟฟ้าได้เพียง 70 kW
- เครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซล ของ กฟผ. ขนาด 1 MW จำนวน 6 เครื่อง
- โรงจักรไฟฟ้าดีเซล ของ กฟผ. ขนาด 1.12 MW ที่ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน และอาศัยการเชื่อมโยงจากสถานีไฟฟ้าเชียงใหม่และสถานีไฟฟ้าจอมทอง จ.เชียงใหม่ เพื่อเสริมความมั่นคงของระบบจำหน่ายไฟฟ้า
- นอกจากนี้ยังมีโรงไฟฟ้าพลังน้ำแม่ปาย อ.ปาย ของ กฟผ. ขนาดกำลังการผลิต 1 MW จำนวน 2 เครื่อง ได้ผลิตเสริมเข้าระบบจำหน่าย ในช่วงฤดูฝน

การจ่ายกระแสไฟฟ้าในตัวเมืองแม่ฮ่องสอนจะใช้กระแสไฟฟ้าจากเขื่อนแม่สะงาเป็นหลัก ในฤดูฝนที่น้ำในเขื่อนมีมากพอก็สามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าได้พอดีกับความต้องการใช้ โดยเขตอำเภอเมืองมีความต้องการพลังงานไฟฟ้าสูงสุดประมาณ 5 MW แต่ในช่วงฤดูแล้งเขื่อนแม่สะงาจะผลิตกระแสไฟฟ้าได้เพียง 1-1.5 MW นั้นจำเป็นต้องพึ่งพากำลังไฟฟ้าเสริมจากโรงไฟฟ้าดีเซล ของ กฟผ. ซึ่งจะมีต้นทุนการผลิตไฟฟ้าประมาณ 9.90 บาทต่อหน่วย ส่วนพื้นที่ทางตะวันออกของจังหวัดจะใช้กระแสไฟฟ้าจากสถานีไฟฟ้าเชียงใหม่ผ่านมาทางอำเภอแม่แตง เข้ามาใช้ในเขตอำเภอปายและปางมะผ้า ส่วนพื้นที่ด้านใต้ก็รับกระแสไฟฟ้าจากสถานีไฟฟ้าจอมทอง จ.เชียงใหม่ ผ่านสายส่ง 22 kV ของ กฟผ. ซึ่งมีความยาวประมาณ 200 กิโลเมตร เข้ามาใช้ในเขตอำเภอแม่สะเรียง แม่ลาน้อย จนถึงขุนยวม ซึ่งในช่วงที่มีผู้ใช้ไฟฟ้ามากก็จะเกิดปัญหาไฟตกไฟกระพริบด้วยกำลังส่งไม่เพียงพอ ทำให้ต้องใช้อุปกรณ์ปรับแรงดันไฟฟ้าอัตโนมัติติดตั้งกับระบบสายส่งเป็นระยะ ๆ

ด้วยสภาพของภูมิประเทศและการกระจายตัวของประชากรที่อยู่ห่างไกลทำให้การลงทุนขยายระบบจำหน่ายไฟฟ้ามีต้นทุนมากกว่าปกติ จากการศึกษาเพื่อก่อสร้างสายส่งแรง

สูงขนาด 115 kV จากสถานีไฟฟ้าเชียงใหม่เข้าสู่ตัวเมืองแม่ฮ่องสอน เพื่อขยายกำลังการผลิตไฟฟ้าภายในจังหวัดให้เพียงพอในอนาคต พบว่าปัญหาหลักคือเรื่องพื้นที่ของแนวสายส่งที่ต้องผ่านป่าอนุรักษ์ต้นน้ำ และพื้นที่สงวนพันธุ์สัตว์ป่า จึงต้องรอกการอนุมัติต่อไป แต่เพื่อพัฒนาระบบไฟฟ้าของจังหวัดให้มีความมั่นคง และคงไว้ซึ่งการเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กฟผ. จึงได้ร่วมกับ Japan External Trade Organization (JETRO) ประเทศญี่ปุ่น ทำการศึกษาความเหมาะสมในการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์จังหวัดแม่ฮ่องสอนขึ้น ซึ่งผลจากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

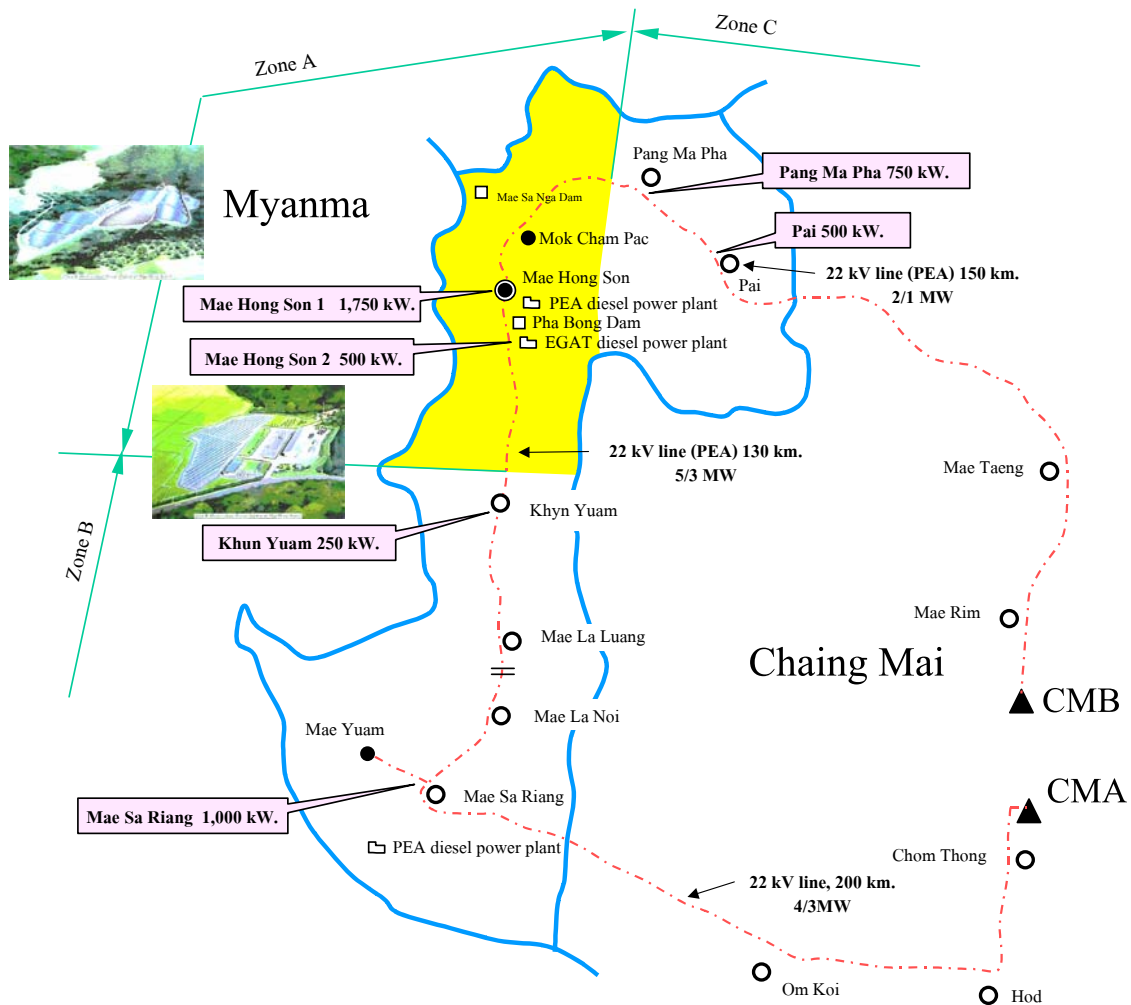
พื้นที่ตั้ง	ขนาดแบตเตอรี่ (kWh)	ขนาดระบบเซลล์แสงอาทิตย์(kW)
เขตอำเภอเมือง		
(1) แม่ฮ่องสอน 1	4,000	1,750
(2) แม่ฮ่องสอน 2	1,200	500
เขตใต้		
(3) ขุนยวม	600	250
(4) แม่สะเรียง	2,300	1,000
เขตตะวันออก		
(5) ปางมาผ้า	600	250
(6) ปาย	1,200	500
รวม		4,250

เพื่อการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเป็นแนวทางรับการขยายตัวของการใช้ไฟฟ้าในระยะยาว ที่เพิ่มขึ้นในอัตรา 6-8% อย่างต่อเนื่อง กฟผ. จึงจะทำการติดตั้งระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ขนาดใหญ่ โดยในระยะแรก กฟผ. จึงขอดำเนินการติดตั้งระบบฯ โครงการแม่ฮ่องสอน 2 ขนาด 500 kW ก่อน เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าเสริมเข้าระบบผลิตไฟฟ้าที่มีอยู่เดิม และได้ศึกษาปัญหาทางด้านเทคนิคตลอดจนผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงแนวโน้มการลงทุนจากด้านเอกชนในการสร้างโรงงานผลิตหรือประกอบเซลล์แสงอาทิตย์และอุปกรณ์ประกอบในประเทศไทย และทำการประเมินผลการใช้งานนำเสนอเพื่อขออนุมัติโครงการแม่ฮ่องสอน 1 ต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงมาใช้พลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นแหล่งพลังงานที่สะอาดได้จากธรรมชาติมาผลิตไฟฟ้าแทน โดยสามารถทดแทนพลังงานไฟฟ้าได้ 3,150,000 หน่วย/ปี นอกจากนี้ยังเป็นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงจากน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน ในการผลิตไฟฟ้า เป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้

Mae Hong Son Distribution line map

Example

- (1) Peak Demand 2542 = 11 MW.
- (2) ประชากร 230,000 คน (2540)
- (3) รายได้เฉลี่ยของคนในพื้นที่ 6,062 บาท/คน/ปี
- (4) Area 12,681 km²
- (5) มีนักท่องเที่ยว ประมาณ 300,000 คน ทุกปี

- Province
- District
- Village
- ☐ Diesel power plant
- - - 22 kV distribution line
- ☐ Dam

โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาต้นแบบเครื่องทดสอบสมรรถนะทางไฟฟ้าของโซลาร์เซลล์กลางแจ้ง

เจ้าของโครงการ

งบประมาณ

ระยะเวลาโครงการ

สาระสำคัญ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.)

ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,374,444 บาท

รวม 10 เดือน นับตั้งแต่เดือนกันยายน 2547

ประเทศไทยได้ทำการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าเซลล์แสงอาทิตย์ไปแล้วประมาณ 6 MWp ทั่วประเทศ และตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพลังงานของประเทศภายในระยะเวลา 10 ปี ยังมีแผนงานที่จะส่งเสริมการติดตั้งเซลล์แสงอาทิตย์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งปกติแล้วการนำระบบผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ไปใช้งานนั้น จะมีการทดสอบสมรรถนะทางไฟฟ้าของเซลล์แสงอาทิตย์หลังการติดตั้ง และเมื่อใช้งานไปเป็นระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้ทราบถึงสมรรถนะที่แท้จริงของตัวแปรที่มีผลต่อสมรรถนะของระบบ เช่น ความเข้มรังสีดวงอาทิตย์ อุณหภูมิของเซลล์แสงอาทิตย์ มุมตกกระทบของแสง ความต้านทานของสายไฟฟ้า ปริมาณฝุ่นละออง การเสื่อมของแผงเซลล์ฯ ฯลฯ นั้น ยังเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวทางไปสู่การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขให้การทำงานของระบบฯ ให้ดียิ่งขึ้น

พัฒนาต้นแบบของเครื่องทดสอบสมรรถนะของเซลล์แสงอาทิตย์ ซึ่งสามารถทดสอบระบบเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีกำลังผลิตไฟฟ้าสูงสุดอยู่ในช่วง 10 วัตต์ ถึง 20 กิโลวัตต์ โดยลักษณะการทำงานของเครื่องวัดจะใช้คอมพิวเตอร์ควบคุม และนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวัดกระแสและแรงดันของระบบ และค่าความเข้มรังสีดวงอาทิตย์และค่าอุณหภูมิของแผงเซลล์อ้างอิง และนำมาประมวลผลปรับเปลี่ยนให้อยู่ในสภาวะมาตรฐาน (1000 วัตต์/ตารางเมตร อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส) หรือสภาวะใดๆ ที่เราต้องการ โดยระเบียบวิธีการวัดอ้างอิงให้สอดคล้องกับมาตรฐาน IEC 1829

ทดสอบการทำงานของต้นแบบเครื่องทดสอบและสอบเทียบความถูกต้องการวัดในห้องปฏิบัติการและทำการทดสอบอีกครั้งกับระบบเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีการติดตั้งใช้งานจริง รวมทั้งพัฒนาแนวทางและรูปแบบความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อให้มีความ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ต้นแบบเครื่องทดสอบสมรรถนะของเซลล์แสงอาทิตย์เพื่อทดสอบระบบผลิตไฟฟ้าเซลล์แสงอาทิตย์ที่ได้ทำการติดตั้งใช้งานไปแล้ว

โครงการวิจัยและพัฒนาต้นแบบระบบเซลล์แสงอาทิตย์แบบผสมผสานกับความร้อนที่ใช้กับระบบธาราบำบัด

เจ้าของโครงการ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

งบประมาณ

8,024,676 บาท

ระยะเวลาโครงการ

รวม 12 เดือน นับตั้งแต่เดือนกันยายน 2547

สาระสำคัญ

การพัฒนาการใช้งานระบบเซลล์แสงอาทิตย์ให้หลากหลายมากขึ้น สามารถทำได้โดยการพัฒนารูปแบบการใช้งานพลังงานแสงอาทิตย์ร่วมกับการใช้งานรูปแบบอื่นๆ เช่น ระบบเซลล์แสงอาทิตย์ผสมผสานกับความร้อน ระบบเซลล์แสงอาทิตย์ผสมผสานกับวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น โดยทาง สวทช. ภายหลังจากที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาเซลล์แสงอาทิตย์ที่เหมาะสมกับภูมิอากาศเขตร้อนชื้น โดยปัจจุบันได้ทำการวิจัยเสร็จสมบูรณ์แล้ว และกำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาไปสู่เชิงพาณิชย์ สวทช. จึงได้จัดทำโครงการเพื่อวิจัยและพัฒนาต้นแบบระบบเซลล์แสงอาทิตย์แบบผสมผสานกับความร้อนโดยนำไปประยุกต์ใช้กับระบบธาราบำบัดในโรงพยาบาล โดยจะทำการติดตั้งระบบเซลล์แสงอาทิตย์ 9.7 kW ร่วมกับระบบทำความร้อนด้วย Solar Collector จำนวน 84 แผง เพื่อเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านพลังงานแสงอาทิตย์ให้สามารถใช้งานได้หลากหลายมากขึ้น

สวทช. จะทำการติดตั้งสาธิตระบบเซลล์แสงอาทิตย์แบบผสมผสานกับความร้อนในโรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์เพื่อใช้กับส่วนงานกายภาพบำบัด เพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาผู้ป่วยจากระบบธาราบำบัด และทดสอบและประเมินประสิทธิภาพการทำงานของระบบต้นแบบที่ใช้ในลักษณะธาราบำบัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นการสาธิตรูปแบบการใช้งานระบบเซลล์แสงอาทิตย์แบบผสมผสานกับความร้อนในโรงพยาบาลเพื่อให้มีการใช้งานหลากหลายมากขึ้น และเป็นการทดสอบการใช้งานและประสิทธิภาพโครงการดังกล่าว

โครงการสาธิตการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม

เจ้าของโครงการ

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ เป็นจำนวนเงินดังนี้

พพ. เป็นเงิน 50,000,000 บาท

กฟภ. เป็นเงิน 41,108,000 บาท (75%ของเงินลงทุน)

กฟผ. เป็นเงิน 31,037,194 บาท (70%ของเงินลงทุน)

ระยะเวลาโครงการ

รวม 24 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2547

สาระสำคัญ

พพ. กฟผ. และ กฟภ. ได้เสนอโครงการสาธิตการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม สรุปได้ดังนี้

- พพ. เสนอ “โครงการพัฒนาพลังงานลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า” ขอรับการสนับสนุนทุนดำเนินงานจากกองทุนฯ โดยจะจ้างที่ปรึกษาทำการสาธิตการผลิตไฟฟ้าจากกังหันลม กำลังการผลิต 900 kW จำนวน 1 ชุด รวม 900 kW ติดตั้งในพื้นที่ ต.หัวไทร อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช

- เสนอ “โครงการติดตั้งกังหันลมผลิตไฟฟ้าจ่ายชานเข้าระบบจำหน่าย” ขอรับการสนับสนุนทุนดำเนินงานจากกองทุนฯ คิดเป็นร้อยละ 75 ของงบประมาณทั้งหมด โดยจะจ้างที่ปรึกษาทำการสาธิตการผลิตไฟฟ้าจากกังหันลม กำลังการผลิตไม่ต่ำกว่า 600 kW จำนวน 1 ชุด ติดตั้งที่บริเวณชายหาด บ้านพังเสม็ด อ.สทิงพระ จ.สงขลา

- เสนอ “โครงการสาธิตระบบผลิตไฟฟ้าจากกังหันลมขนาดใหญ่” ขอรับการสนับสนุนทุนดำเนินงานจากกองทุนฯ คิดเป็นร้อยละ 70 ของงบประมาณทั้งหมด โดย กฟผ. จะทำการสาธิตการผลิตไฟฟ้าจากกังหันลม กำลังผลิตติดตั้งไม่ต่ำกว่า 600 kW ติดตั้งที่สถานีพลังงานทดแทนพรหมเทพ อ.เมือง จ.ภูเก็ต

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

พพ. - คาดว่าสามารถผลิตไฟฟ้าได้ 1,310 หน่วย/กิโลวัตต์ติดตั้ง/ปี

กฟภ. - คาดว่าสามารถผลิตไฟฟ้าได้ 1,180 หน่วย/กิโลวัตต์ติดตั้ง/ปี

กฟผ. - คาดว่าสามารถผลิตไฟฟ้าได้ 1,300-1,400 หน่วย/กิโลวัตต์ติดตั้ง/ปี

โครงการพัฒนาพลังงานลมเพื่อสูบน้ำ ระยะที่ 1

เจ้าของโครงการ

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

งบประมาณ

3,807,000 บาท

ระยะเวลาโครงการ

รวม 24 เดือน

สาระสำคัญ

จากแผนที่ศักยภาพพลังงานลมของประเทศไทย พบว่ามีพื้นที่ที่มีความเร็วลมเฉลี่ยรายปีระหว่าง 2.8 ถึง 3.6 เมตร/วินาที กระจายอยู่ตามแหล่งต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งเพียงพอต่อการใช้พลังงานลมเพื่อสูบน้ำ แต่ปัจจุบันมีผู้ผลิตกังหันลมสูบน้ำเพียง 1 ราย นอกจากนี้การใช้งานกังหันลมสูบน้ำยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก

พพ. จึงจะทำการพัฒนากังหันลมสูบน้ำจำนวน 3 ชุด เพื่อทดสอบประสิทธิภาพสมรรถนะ และความเหมาะสมในด้านการใช้งาน เปรียบเทียบกับกังหันลมที่ผลิตโดยภาคเอกชนอีก 1 ชุด และชักชวนบริษัทเอกชนผู้ผลิตเข้าร่วมโครงการจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ราย เพื่อร่วมกับบริษัทเอกชนผลิตกังหันลมสูบน้ำ ซึ่งได้รับการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมแล้วจำนวน 12 ชุด และทำการติดตั้งสาธิตในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ภาคละไม่น้อยกว่า 2 ชุด และทำการจัดทำศูนย์ข้อมูลพลังงานลมเพื่อสูบน้ำ ที่มีข้อมูลด้านศักยภาพพลังงานลม ชนิดและเทคโนโลยีการสูบน้ำ และราคาการลงทุน นอกจากนี้ ยังมีการจัดประชุมสัมมนา และประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและองค์กรต่างๆ อีกด้วย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

พัฒนาต้นแบบกังหันลมสูบน้ำที่เหมาะสมในด้านการใช้งานและได้บริษัทเอกชนผู้ผลิตเข้าร่วมโครงการจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ราย เพื่อร่วมกับบริษัทเอกชนผลิตกังหันลมสูบน้ำ

โครงการวิจัยและพัฒนากังหันลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าให้ เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศของประเทศไทย

เจ้าของโครงการ

งบประมาณ

ระยะเวลาโครงการ

สาระสำคัญ

สำนักงานประสานการวิจัยและพัฒนาการทางทหาร กองทัพบก

ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,889,500 บาท

รวม 24 เดือน นับตั้งแต่เดือนกันยายน 2547

กระทรวงพลังงานได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพลังงานของประเทศ
ภายในระยะเวลา 10 ปี โดยมีแผนงานที่จะส่งเสริมการติดตั้งกังหันลมเพื่อผลิต
ไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาโครงการติดตั้งกังหันลมผลิตไฟฟ้ายังต้อง
นำเข้ากังหันลมจากต่างประเทศ เนื่องจากในประเทศไทยยังไม่มี การวิจัยพัฒนา
พื้นฐานในด้านการออกแบบและผลิตกังหันลม

สวพ.ทบ. จึงได้เสนอโครงการที่จะทำการกำหนดคุณลักษณะกังหันลมขนาดเล็กที่
เหมาะสมกับการใช้งานในประเทศ และเสนอวิธีการวิเคราะห์การติดตั้งกังหันลมใน
พื้นที่ที่มีศักยภาพได้โดยสามารถกำหนดคุณลักษณะของกังหันลมผลิต
กระแสไฟฟ้าที่เหมาะสมกับการใช้งานในพื้นที่ที่มีความต้องการใช้ไฟฟ้า
ภายในประเทศ โดยการถอดแบบจากต้นแบบกังหันลมขนาดเล็กของต่างประเทศ
และทำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และได้เป็นแบบกังหันลมและทำ
การวิเคราะห์การวิเคราะห์การติดตั้งกังหันลมบริเวณพื้นที่ที่มีศักยภาพของพลังงาน
สูงสุด และจัดทำเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบ 3 มิติ เพื่อใช้ในการ
วิเคราะห์การติดตั้งกังหันลม นอกจากนี้ยังสามารถนำโปรแกรมการวิเคราะห์การ
ติดตั้งกังหันลมออกเผยแพร่ในเว็บไซต์ของ E-Army และ ทำการรวบรวมข้อมูล
พลังงานลม ตำแหน่ง ความเร็ว และทิศทางของกระแสลม จากประชาชนที่เข้าใช้
บริการเก็บเป็นฐานข้อมูลด้านพลังงานลม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้โปรแกรมวิเคราะห์การกำหนดคุณลักษณะกังหันลมขนาดเล็กที่เหมาะสมกับการ
ใช้งานในประเทศ และสามารถกำหนดคุณลักษณะของกังหันลมผลิต
กระแสไฟฟ้าที่เหมาะสมกับการใช้งานในพื้นที่ที่มีความต้องการใช้ไฟฟ้า
ภายในประเทศ

โครงการจัดตั้งหั่นลมสูบน้ำเพื่อการเกษตรในโครงการแปลงสาธิต การเกษตรแบบผสมผสาน ตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่”

เจ้าของโครงการ

งบประมาณ

ระยะเวลาโครงการ

สาระสำคัญ

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ภายในวงเงิน 761,046 บาท

รวม 15 เดือน นับตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2543

เนื่องด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำริให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ดำเนินการพัฒนาที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา ณ ต.วันดาว อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี และ ต.ท่าแร่ อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี ให้เป็นรูปแบบการสาธิตการเกษตรแบบผสมผสานแนว “ทฤษฎีใหม่” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรนำไปปฏิบัติหรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นในเรื่องเกษตรยั่งยืน ซึ่งจะต้องยั่งยืนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อม กปร. จึงได้ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา พพ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสนองการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริในพื้นที่ดังกล่าว

เพื่อเป็นการสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริดังกล่าว พพ. จึงได้เสนอที่จะนำระบบกังหันลมสูบน้ำเข้าไปติดตั้งในพื้นที่โครงการฯ เพื่อสาธิตและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีระบบกังหันลมสูบน้ำมาใช้งานในด้านเกษตรกรรม ให้แก่เกษตรกรให้ประชาชนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงใช้เป็นแหล่งศึกษาดูงานสำหรับนำไปเป็นแบบอย่างในการปรับปรุงการประกอบอาชีพทางการเกษตรรูปแบบต่างๆ โดย พพ. มีแผนในการดำเนินโครงการฯ ดังนี้

(1) ออกแบบ ติดตั้งเพื่อสาธิตกังหันลมสูบน้ำในพื้นที่โครงการฯ ได้แก่ แปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสาน ต.วันดาว อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี 1 ชุด แปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสาน ต.ท่าแร่ อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี 1 ชุด

(2) ทำการสาธิตการใช้งานระบบกังหันลมสูบน้ำในด้านเกษตรกรรม ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงประชาชนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ช่วยลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง 4,425.25 ลิตรต่อปี และเป็นการเผยแพร่และส่งเสริมการใช้ระบบกังหันลมสูบน้ำ ซึ่งเป็นพลังงานหมุนเวียนให้ประชาชนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงใช้เป็นแหล่งศึกษาดูงานสำหรับนำไปเป็นแบบอย่างในการปรับปรุงการประกอบอาชีพทางการเกษตร

โครงการจัดตั้งกั้นลมสูบน้ำเพื่อการเกษตรใน โครงการพัฒนาส่วนพระองค์ ตำบลบางเตน อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี

เจ้าของโครงการ

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.)

งบประมาณ

948,120 บาท

ระยะเวลาโครงการ

รวม 15 เดือน นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2545

สาระสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานที่ดินและพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จัดทำ“โครงการพัฒนาส่วนพระองค์” เพื่อสาธิตการพัฒนาการเกษตรรูปแบบต่างๆ ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง บนพื้นที่ 384 ไร่ ในตำบลบางเตน อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี โดยมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการเรื่องการสาธิตวิธีทำการเกษตรในรูปแบบต่างๆ เช่น การปลูกไม้ผลและพืชแซม การปลูกผักกอนามัย ฯลฯ เพื่อให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้ศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่การเกษตรของตนเอง โดยสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างพอมีพอกิน

เพื่อเป็นการสนับสนุนแนวพระราชดำริดังกล่าว คณะกรรมการสนับสนุนโครงการพัฒนาส่วนพระองค์ จังหวัดปราจีนบุรี ร่วมกับสำนักงานจัดการทรัพย์สินส่วนพระองค์ จึงได้ขอความอนุเคราะห์ไปยัง พพ. ในการนำเทคโนโลยีกั้นลมสูบน้ำเพื่อการเกษตร ไปใช้งานในพื้นที่โครงการฯ เพื่อเป็นต้นแบบและตัวอย่างที่จะทำการเผยแพร่และประยุกต์ไปใช้กับบริเวณใกล้เคียงและพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

พพ. จึงขอสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่าย เพื่อนำระบบกั้นลมสูบน้ำเข้าไปติดตั้งในพื้นที่ “โครงการพัฒนาส่วนพระองค์” ดังกล่าว โดย พพ. จะทำการติดตั้งระบบกั้นลมสูบน้ำ จำนวน 3 ระบบ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 4.20 เมตร จำนวนใบพัด 30 ใบ ในพื้นที่ต่างๆ ของโครงการพัฒนาส่วนพระองค์ ประกอบด้วย บริเวณพื้นที่โครงการตลาดเพื่อชุมชน บริเวณ พื้นที่แปลงวนเกษตรและอาคารสำนักงาน และบริเวณพื้นที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

โดยคาดว่าจะทั้ง 3 ระบบดังกล่าวจะสามารถสูบน้ำได้เฉลี่ย 32,000 ลบ.ม/ปี สามารถลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงได้ 5,014.87 ลิตร/ปี